

SADRŽAJ I NAČIN POLAGANJA MATURSKOG ISPITA U FILOLOŠKOJ GIMNAZIJI

Maturskim ispitom utvrđuje se zrelost i osposobljenost učenika za dalje školovanje.

Maturski ispit polažu učenici koji su uspešno završili četvrti razred filološke gimnazije.

SADRŽAJI MATURSKOG ISPITA

Na smeru živi (strani) jezici učenici polažu:

- pismeni ispit iz jugoslovenske i opšte književnosti ili test znanja iz srpskog jezika (po izboru učenika),
- test znanja i usmeni ispit iz prvog živog (stranog) jezika,
- izrada i obrada maturskog rada.

Na smeru klasični jezici učenici polažu:

- pismeni ispit iz jugoslovenske i opšte književnosti ili test znanja iz srpskog jezika (po izboru učenika).
- pismeni i usmeni ispit iz latinskog jezika ili pismeni i usmeni ispit iz starogrčkog jezika (po izboru učenika),
- izrada i obrada maturskog ispita.

Svi predmeti polažu se prema nastavnom programu koji je učenik savladao.

1. Pismeni ispit iz jugoslovenske i opšte književnosti ili test znanja iz srpskog jezika

Pismeni ispit iz književnosti se sastoji iz pismenog zadatka, urađenog na jednu od pet predloženih tema. Teme su iz oblasti koje utvrđuje ispitni odbor na predlog stručnog aktiva. Obaveštenje o usvojenim tematskim oblastima iz kojih će učenici birati jednu od pet predloženih tema objavljuje se na oglasnoj tabli škole na početku drugog polugodišta.

Pri ocenjivanju pismenog zadatka, ispitna komisija ima u vidu poznavanje građe, širinu obrade teme, izbor i interpretaciju građe, kompoziciju, stil i jezik.

Test znanja iz srpskog jezika obuhvata zadatke i predstavlja presek celokupnog gradiva srpskog jezika predviđenog Pravilnikom o nastavnom planu i programu za obdarene učenike u filološkoj gimnaziji.

2. Test znanja iz prvog stranog jezika (smer živi jezici) i pismeni ispit iz latinskog ili starogrčkog jezika (za smer klasični jezici)

A. Test znanja iz prvog stranog jezika (smer živi jezici) obuhvata zadatke i predstavlja presek celokupnog gradiva ovih jezika predviđenog Pravilnikom o nastavnom planu i programu za obdarene učenike u filološkoj gimnaziji.

B. Tekstovi za smer klasični jezici sadrže:

- prevod nepoznatog poznatog teksta na srpski jezik 20-30 redova,
- prevod nepoznatog proznog teksta na srpski jezik 25-30 redova,
- prevod nepoznatog poetskog teksta na srpski jezik do 25 stihova.

Pismenim ispitom proverava se stepen usvojenosti predviđenih morfosintaksičkih struktura, poznavanje jezika (stranih, ili klasičnih) sa kojih se prevodi, odnosno na koje se prevodi, sposobnost nalaženja odgovarajućih reči i izraza u srpskom jeziku i osposobljenosti za korišćenje rečnika.

Tekstove za pismeni ispit utvrđuje ispitni odbor na predlog stručnog aktiva, a učenici ih dobijaju neposredno pred početak pismenog ispita.

3. Usmeni ispit iz prvog stranog jezika (za smer živi jezici) odnosno iz latinskog ili starogrčkog jezika (za smer klasični jezici)

Na usmenom ispitu vrši se gramatička analiza na odabranim tekstovima i vodi kraća konverzacija na stranom jeziku. Tekst se čita, služi za proveru neposrednog razumevanja pročitano i kao podsticaj za razgovor. On treba da bude primeren jezičkom znanju učenika, da je zanimljiv i da učenika motiviše na razmišljanje i razgovor. Tekst treba da ima 25-30 redova i da čini zaokruženu celinu.

Usmenim ispitom proverava se govorna kompetencija učenika i njegova osposobljenost da samostalno izlaže i učestvuje u razgovoru o pročitanoj tekstu, sadržaju sa kojima se upoznao u toku školovanja kao i o temama koje su vezane za svakodnevni život i interesovanje učenika.

4. Maturski rad sa usmenom odbranom rada

Maturski rad sa odbranom je samostalno obrađena tema koju učenik bira sa spiska odobrenih tema u okviru jednog od sledećih predmeta:

- drugi strani živi jezik, klasični jezik, uvod u opštu lingvistiku, retorika, filozofija, sociologija, psihologija, istorija, likovna kultura, muzička kultura i matematika.

Teme za maturski rad utvrđuje nastavničko veće škole na predlog stručnih aktiva. Spisak utvrđenih tema objavljuje se na oglasnoj tabli ili dostavlja učenicima na uvid na drugi pogodan način početkom drugog polugodišta za tekuću školsku godinu.

Svrha matorskog rada je da učenik pokaže koliko vlada materijalom u vezi sa temom, u kojoj meri je usvojio metode i pristup obradi teme, kako se služi literaturom, da li je osposobljen da analizira, kritički razmišlja i da samostalno izrazi svoj lični stav u odnosu na temu koju obrađuje.

Učenik radi maturski rad u toku drugog polugodišta četvrtog razreda uz pomoć nastavnika-mentora.

U toku izrade matorskog rada obavezno je organizovanje najmanje četiri konsultacije na kojima je mentor dužan da prati rad svakog učenika i pruži mu potrebnu pomoć upućivanjem na potrebnu literaturu i izboru načina i strukture izrade rada.

Na obradi matorskog rada učenik usmeno izlaže koncepciju svoga rada, navodi literaturu i druge izvore saznanja koje je koristio, obrazlaže posebne metode i postupke kojima se koristi pri izradi matorskog rada i razloge takvog izbora.

Posle odbrane matorskog rada ispitna komisija utvrđuje ocenu koja se izvodi od ocene matorskog rada i njegove odbrane.

ORGANIZACIJA I NAČIN POLAGANJA MATURSKOG ISPITA

Maturski ispit polaže se u dva redovna ispitna roka: junskom i avgustovskom. Posle avgustovskog roka učenici polažu maturski ispit u svojstvu vanrednog učenika u ispitnim rokovima utvrđenim opštim aktom škole.

Maturski ispiti moraju se završiti u junskom roku najkasnije do 20. juna, a u avgustovskom roku najkasnije do 25. avgusta.

Za polaganje matorskog ispita učenik podnosi prijavu školi u roku koji odredi škola. U prijavi navodi strani jezik za smer živi jezici, odnosno latinski i starogrčki jezik za smer klasični jezici, koji želi da polaže i naziv teme za maturski rad.

Učenik koji se prijavio za polaganje matorskog ispita i bio sprečen da iz opravdanih razloga polaže ispit u celini ili pojedine delove ispita, ispitni odbor može da odobri polaganje i van redovnih rokova.

Način polaganja pismenog ispita

Pismeni ispit iz istog predmeta polažu svi učenici istog dana, po pravilu, u istoj prostoriji, u prisustvu najmanje jednog dežurnog nastavnika.

Pismeni ispit iz pojedinih predmeta traje četiri školska časa.

Između dva pismena ispita učenik mora da ima slobodan dan.

Teme i zadatke za pismeni ispit predlažu predmetni nastavnici, a ispitni odbor, na dan ispita, iz predloženih tema utvrđuje pet tema.

Teme i zadatke za pismeni ispit učenici dobijaju neposredno pred početak pismenog ispita.

Istu temu za maturalni rad može da radi samo jedan učenik u istom ispitnom roku.

Učenik predaje maturalni rad u roku koji odredi ispitni odbor.

Ukoliko ga ne preda u predviđenom roku, smatra se da je odustao od polaganja maturalnog ispita.

Učenik ne sme da prekrši ispitna pravila koja utvrdi škola.

Pismenom ispitu mogu da prisustvuju dežurni nastavnici (nastavnici), predsednik ispitnog odbora i ovlašćeni školski nadzornik Ministarstva prosvete.

Način polaganja usmenog ispita

Usmeni ispit iz predmeta koji se polaže pismeno i usmeno polažu učenici koji su položili pismeni ispit.

Polaganje usmenih ispita počinje najranije dva dana posle položenih pismenih ispita.

Usmeni ispiti polažu se izvlačenjem ispitnih listića, na kome su ispisana tri pitanja, odnosno zadatak. Ukoliko učenik proceni da ne može da odgovori na pitanja, može listić jedanput da promeni, što može da utiče na ocenu.

Ispitni listić ne može biti dva puta upotrebljen istog dana.

Broj ispitnih listića veći je, za svaku ispitnu komisiju, za 10 odsto od broja prijavljenih kandidata.

Spisak ispitnih pitanja pripremaju predmetni nastavnici u saradnji sa stručnim aktivom i blagovremeno daju učenicima da bi se pripremili za maturu.

Odgovori učenika na usmenom ispitu i odbrani maturalnog rada traju do 30 minuta, uključujući i vreme za pripremu učenika za davanje odgovora.

Usmenom ispitu mogu da prisustvuju, pored članova ispitnih komisija, članovi ispitnog odbora i ovlašćeni školski nadzornik Ministarstva prosvete.

Materijal koji sadrži spisak tema i zadataka, pitanja za pismeni ispit i ispitne listiće za usmeni ispit čuvaju se kao poslovna tajna do početka ispita. Materijal čuva direktor škole.

Ispitni odbor i ispitne komisije

Za sprovođenje maturalnog ispita direktor škole formira ispitni odbor i ispitne komisije za svaki predmet koji se polaže na maturalnom ispitu. Ako jedan predmet ili deo ispita polaže veliki broj učenika, direktor može da imenuje veći broj ispitnih komisija za isti predmet. Ako škola nema dovoljan broj stručnjaka za odgovarajući predmet, može da angažuje, kao članove ispitnih komisija, nastavnike iz drugih škola.

Ispitni odbor čine: predsednik ispitnog odbora, svi članovi ispitnih komisija i sekretar odbora.

Predsednik ispitnog odbora je direktor škole.

Svi članovi ispitnih komisija su istovremeno članovi ispitnog odbora.

Zapisnik o radu ispitnog odbora vodi sekretar koga imenuje direktor na početku školske godine.

Ispitnu komisiju čine tri člana: predsednik, predmetni ispitivač i stalni član. Dva člana moraju biti stručna za predmet iz koga se polaže ispit.

Direktor određuje ko će biti predsednik ispitne komisije, kao ispitivač, a koji će član voditi zapisnik o radu ispitne komisije.

Ispitni odbor evidentira:

- teme za maturski rad;
- kandidat za maturski ispit sa podacima o stranom jeziku za smer živi jezici, odnosno o klasičnim jezicima (latinski i starogrčki) za smer klasični jezici, koji će da polažu i naziv teme za maturski rad,
- rokove i raspored polaganja pojedinih delova ispita;
- nastavnike koji će da dežuraju za vreme ispita;
- nastavnike - mentore koje će učenici konsultovati u toku izrade maturskog rada;
- utvrđuje teme i zadatke za pismene ispite i testove znanja;
- utvrđuje opštu ocenu na maturskom ispitu;
- utvrđuje konačnu ocenu u slučaju nesaglasnosti članova ispitne komisije prilikom zaključivanja ocena za pojedine predmete.

Ispitni odbor usvaja odluke većinom glasova prisutnih članova, a može da odlučuje ako su prisutne dve trećine svih članova.

OCENJIVANJE I OSLOBADANJE POLAGANJA ISPITA

Uspeh učenika iz predmeta koji se polaže pismeno i usmeno ocenjuje se jednom ocenom koja se izvodi na osnovu ocena dobijenih na pismenom i usmenom delu ispita.

Ocena iz maturskog rada izvodi se na osnovu ocena dobijenih na maturskom radu i odbrani tog rada.

Opšti uspeh na maturskom ispitu iskazuje se jednom ocenom kao srednja aritmetička vrednost ocena dobijenih za pojedine predmete koje su polagali na maturskom ispitu i ocene iz maturskog rada.

Ocene iz pojedinih predmeta utvrđuje ispitna komisija na predlog predmetnog ispitivača, a ocenu opšteg uspeha ispitni odbor na osnovu izveštaja ispitnih komisija. Ako ispitna komisija ne može da utvrdi pojedinačne ocene jednoglasno, ako je jedan ocenjivač dao pozitivnu ocenu, drugi negativnu, ili je razlika između pozitivnih ocena dve ili više, ispitni odbor utvrđuje konačnu ocenu.

Učenik je položio maturski ispit ako je iz svih delova ispita dobio pozitivnu ocenu.

Učenik koji je na maturskom ispitu dobio jednu ili dve nedovoljne ocene polaže popravni ispit, odnosno popravne ispite. Ukoliko ne položi popravni u avgustovskom roku, ponovo polaže ispit, odnosno ispite iz predmeta iz koga, odnosno kojih nije položio ispit, kao vanredan učenik, u rokovima utvrđenim opštim aktom škole.

Učenik može biti i neocenjen ili ocenjen negativnom ocenom, bez polaganja ispita.

Neocenjen ostaje učenik koji prekine ispit iz opravdanih razloga i učenik koji je zbog kršenja ispitnih pravila udaljen sa ispita.

Negativnom ocenom ocenjuje se učenik koji prekine ispit bez opravdanih razloga, učenik koji nije predao pismeni zadatak, učenik koji je napustio prostoriju u kojoj se polaže ispit, bez dozvole dežurnog nastavnika. Negativnom ocenom ocenjuje se i učenik za koga se nedvosmisleno dokaže da je u toku ispita ili posle ispita koristio nedozvoljena sredstva ili da je rad prepisivao.

Oslobađaju se usmenog dela ispita učenici koji su sva četiri razreda gimnazije završili sa odličnim uspehom i imali odličnu ocenu iz predmeta koji se na maturi polaže pismeno i usmeno - ukoliko su na pismenom ispitu, odnosno testu znanja dobili odličnu ocenu.